

Socijalno poduzetništvo je važan faktor stabilizacije na tržištu rada

Trenutno se kreiraju mjere aktivne politike zapošljavanja za 2022. godinu u kojoj su osobe s invaliditetom jedna od prioritarnih skupina, doznaje se u HZZ-u

Objavio **Sanja Plješa** - 26.11.2021 u 16:40

Poticanje uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada sve je primjetnije u našoj zemlji.

Socijalno poduzetništvo je važan faktor stabilizacije na tržištu rada jer kroz forme zatvorenog i podržanog zapošljavanja prevenira negativne utjecaje kriza koju zahvaćaju upravo najranjivije skupine. U ranjive skupine ubrajamo sve one pojedince kojima prijete socijalna isključenost jer imaju poteškoća u različitim područjima života. Osobe s invaliditetom zasigurno spadaju u ranjivu skupinu osoba, a kada se govori u kontekstu njihovog zapošljavanja, u skupinu teško zapošljivih osoba.

Kako ističu u **Hrvatskom zavodu za zapošljavanje** (HZZ) osnovni problem kod zapošljavanja osoba s invaliditetom je zastarjela ideja da se za njih, prije svega, treba brinuti društvena zajednica, zbog čega je praksa u velikoj mjeri orijentirana na skrb za osobe s invaliditetom, a ne kako smo to utvrdili našim zakonima i propisima, integraciju i participaciju ovih osoba u zajednici ravnopravno sa svim ostalim članovima društva, primjereno njihovim mogućnostima i potrebama.

Prepreke zapošljavanju osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada mogu se promatrati iz različitih aspekata: samih osoba s invaliditetom (njihova motivacija, kompetencije, odnosno nedovoljna usklađenost znanja i vještina s potrebama otvorenog tržišta rada), poslodavaca (stigmatizacija, troškovi prilagodbe radnog mjesta, neadekvatnost kvotnog sustava u poticanju zapošljavanja osoba s invaliditetom) i same društvene zajednice (više koristi društvu ako rade, nego ako su korisnici određenih socijalnih prava, otvoreno i inkluzivno društvo).

Društvena poduzeća integriraju osobe s invaliditetom u društvo

U HZZ-u ističu kako **društvena poduzeća** značajno pridonose integraciji osoba s invaliditetom u društvo. Ona uvelike mogu pomoći pojedincima koji su u riziku od trajne socijalne isključenosti s tržišta rada da se integriraju u svijet rada i u društvo i to kroz produktivne aktivnosti, odnosno putem njihova zapošljavanja.

„Društvena poduzeća integriraju osobe s invaliditetom u društvo pružajući im niz usluga: trening, socijalnu podršku i zaposlenje, čime im se nastoji osigurati razvoj radnih vještina i kompetencija, radnih navika i ekonomska samostalnost. Takva društvena poduzeća imaju određene prednosti naspram njihovog zapošljavanja na otvorenom tržištu rada. Prilikom radne integracije načelno ova poduzeća nemaju predrasuda prema osobama s invaliditetom i ne stigmatiziraju ih prilikom zapošljavanja, a prilikom osnivanja brinu da radna mjesta budu prilagođena njihovim potrebama i mogućnostima. Društvena poduzeća su, po samoj svojoj prirodi, odana svojoj društvenoj misiji i stavljaju naglasak na susretanje potreba i kapaciteta svojih zaposlenika. Takva poduzeća stoga stvaraju radna mjesta koja odgovaraju potrebama zaposlenika u njihovom obavljanju posla, vrsti posla i podršci“, naglašavaju iz HZZ-a.

Hrvatski zavod za zapošljavanje partner je socijalnim poduzetnicima kroz različite projekte koje provode te putem sufinanciranja i financiranja zapošljavanja i obrazovanja osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina, prvenstveno putem **mjera aktivne politike zapošljavanja**. Istovremeno, savjetnici Zavoda informiraju poslodavce o mogućnostima i potencijalima osoba s invaliditetom te tako podižu svijest o važnosti njihove integracije na tržište rada.

Kvotni sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom

Osim HZZ-a i **Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike** u suradnji s ustanovama iz svoje nadležnosti provodi aktivnosti kojima se potiče zapošljavanje osoba s invaliditetom. Posebno treba istaknuti kvotni sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom, usluge profesionalne rehabilitacije, dodjelu različitih vrsta poticaja te provedbu projekata s ciljem senzibiliziranja javnosti o mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Resorno ministarstvo ne raspolaže podacima o broju osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj već ističu kako su navedeni podaci u nadležnosti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koji vodi **Registar osoba s invaliditetom**.

Treba istaknuti kako se nezaposlene osobe s invaliditetom prijavljene u evidenciju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje mogu uključiti u mjeru Obrazovanje nezaposlenih. Odabir obrazovnog programa ovisi o prethodno stečenom obrazovanju i iskustvu osobe s invaliditetom, njenim interesima te stručnoj procjeni savjetnika. Kako su istaknuli u Ministarstvu, za vrijeme obrazovanja, osoba s invaliditetom ostvaruje pravo na novčanu pomoć i trošak prijevoza.

U 2020. godine iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zaposleno 2.475 osoba s invaliditetom. Najviše ih je zaposleno u prerađivačkoj industriji, zatim u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima te javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna ove godine, iz evidencije Zavoda zaposleno je 2.216 osoba s invaliditetom. S obzirom na djelatnost zaposlenja, najviše osoba s invaliditetom zaposleno je u prerađivačkoj industriji, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane te javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju.

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom ostvaruju poticaje

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom mogu ostvariti poticaje **Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom**, u okviru kojih se financiraju troškovi: plaće, doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje, prijevoz, obrazovanje, prilagodbu radnog mjesta, kao i uvjete rada.

Svake godine se dodjeljuju i dodatna sredstva za zapošljavanje osoba s invaliditetom putem javnih natječaja. Dodjelom ovih sredstava poslodavcima se omogućuje nabava novih tehnologija i opreme, ulaganje u znanja osoba s invaliditetom, izgradnja ili širenje poslovnog prostora.

Također, poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na raspolaganju su **mjere aktivne politike zapošljavanja** iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Uvjeti i kriteriji za uključivanje osoba s invaliditetom u mjere povoljniji su u odnosu na ostale skupine nezaposlenih osoba, a omogućeni su i veći iznosi financiranja.

Tako primjerice, u okviru mjere **Potpore za zapošljavanje** poslodavcu se sufinancira 75 posto troška plaće osobe s invaliditetom, dok za ostale skupine nezaposlenih osoba taj iznos je 50 posto troška plaće.

U izradi je i Nacrt prijedloga **Zakona o osobnoj asistenciji** kojim bi se definirali uvjeti i kriteriji za ostvarivanje prava na uslugu osobnog asistenta, tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika i videćeg pratitelja te način procjene razine potrebne podrške osoba s invaliditetom, uvjete za pružatelje usluge, uvjete za osobne asistente, tumače/prevoditelje hrvatskog znakovnog jezika i videće pratitelje, način financiranja te druga pitanja povezana s uslugom osobne asistencije.

U Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike ističu kako je u tijeku izrada Nacrta prijedloga **Zakona o inkluzivnom dodatku** kojim bi se propisali uvjeti, područja, kriteriji i način procjene razine potrebne potpore osobama s invaliditetom, iznos novčane potpore, financiranje inkluzivnog dodatka te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom.

Osobe s invaliditetom čine pet posto od ukupno nezaposlenih osoba na Zavodu

Na dan 30. rujna 2021. godine u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bile su registrirane 119.094 osobe, od čega 5.975 osoba s invaliditetom što je za 3,8 posto manje nego u prvih devet mjeseci 2020. godine. Osobe s invaliditetom čine udio od pet posto u ukupnom broju nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciji Zavoda. Najveći broj

nezaposlenih osoba s invaliditetom ima završenu srednju školu, točnije 4.533 osobe s invaliditetom (75,9 posto), od čega je 3.421 (57,3 posto) nezaposlena osoba s invaliditetom završila srednjoškolsko obrazovanje u trajanju do tri godine, a 1.112 (18,6 posto) osoba su završile srednjoškolsko obrazovanje u trajanju do četiri godine.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2021. godine posredovanjem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zaposlene su ukupno 123.062 osobe. Od tog broja 2.216 osoba su osobe s invaliditetom (udio od 1,8), što je za 19,9 posto više nego u istom razdoblju prošle godine. Tijekom 2020. godine iz evidencije Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje zaposlene su ukupno 148.684 osobe od čega 2.475 osoba s invaliditetom. U odnosu na 2019. godinu kada je zaposleno 2.820 osoba s invaliditetom, to je smanjenje za 12,2 posto.

Niz mjera i aktivnosti za integraciju osoba s invaliditetom na tržište rada

„Kako bi pridonio unaprjeđenju položaja osoba s invaliditetom, Zavod provodi niz aktivnosti i mjera u cilju bolje i učinkovitije integracije osoba s invaliditetom na tržište rada, kao što su individualno savjetovanje, konzultacije, aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i upućivanje u postupke profesionalne rehabilitacije te rad s poslodavcima na podizanju svijesti i informiranju o mogućnostima osoba s invaliditetom. Također, Zavod je nositelj i partner mnogih projekta u kojima su osobe s invaliditetom prepoznate kao jedna od najosjetljivijih skupina na tržištu rada. Tijekom pandemije, Zavod je također kontinuirano radio na unaprjeđenju kompetencija savjetnika za rad s osobama s invaliditetom kao i na poboljšanju postojećih te kreiranju novih usluga prema osobama s invaliditetom, posebno vezano za dostupnost i kontinuitet pružanja usluga, koje su se u 2020. često odvijale putem telefona, maila ili online“, istaknuli su iz HZZ-a.

Dodaju kako se važan rad savjetnika odnosi na pripremu za zapošljavanje osoba s invaliditetom da bi se one što uspješnije integrirale na tržište rada. Pored uobičajenih konzultacija i savjetovanja, dodatno su osobe s invaliditetom uključene u 332 usluge profesionalnog savjetovanja koje su provodili savjetnici za profesionalno usmjeravanje i rehabilitaciju.

Na individualno savjetovanje, koje je često uključivalo i medicinsko-psihologijsku obradu u svrhu procjene radnih sposobnosti uključena je 181 osoba s invaliditetom, što je za 70 posto više nego u 2019. U grupno profesionalno savjetovanje – radionice za unaprjeđenje kompetencija za traženje posla uključeno je 96 osoba s invaliditetom. Radionice su prilagođene potrebama osoba s različitim vrstama invaliditeta.

„Trenutno se kreiraju mjere aktivne politike zapošljavanja za 2022. godinu u kojoj su osobe s invaliditetom jedna od prioritarnih skupina kao što su i u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti. U navedenom planu jedan od ciljeva je uspostaviti sustav uključanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz individualiziranu podršku nezaposlenih osoba temeljenu na profilu osobe odnosno na procjeni potreba za ciljanom podrškom, koja će omogućiti povećanje zapošljivosti i u konačnici zapošljavanje“, dodaju iz HZZ-a o ciljevima za iduću godinu.

U prvih devet mjeseci 2021. godine u mjere aktivne politike zapošljavanja ukupno je uključeno 1.075 osoba s invaliditetom što je 45,9 posto više nego u istom razdoblju prošle

godine kada je u mjere uključeno 737 osoba. Od 1. siječnja 2021. novouključeno je 579 osoba s invaliditetom (389 muških osoba i 190 ženskih).

Projekt izrade i objavljivanja serijala tekstova pod naslovom **Socijalno poduzetništvo zapošljavanje osoba s invaliditetom** financijski je podržala Agencija za elektroničke medije

Tockanai.hr koristi kolačiće (Cookies). Daljnjom uporabom web stranice, slažete se sa korištenjem kolačića. [Saznaj više](#)